

Leven doet leven, ook in Oost-Brabant samen maken

Afgelopen maanden was de klimaatsverandering permanent in het nieuws. Eindelijk groeit bij meer mensen het besef dat de milieucrisis het samenleven tussen mens en aarde – en wellicht ook tussen mensen onderling – op een ongeziene manier kan overhoop halen. Minder spectaculair voor het nieuws, maar daarom niet minder bedreigend, is de versnelde achteruitgang van de biodiversiteit en de ecosystemen, ten dele trouwens een gevolg van de klimaatverandering. Onachtzame vernieling en opsouperen blijven de voornaamste oorzaken. Misschien zijn de slogans uit de pioniersjaren dan toch niet helemaal versleten? 'Natuurbehoud is zelfbehoud' of 'doe de natuur niet aan wat u zelf niet wilt ondergaan'. De Europese Overheid schaarde zich 5 jaar geleden al achter het project 'Countdown 2010'. Tegen dat jaar wil men voorsnog de achteruitgang van de biodiversiteit tot stilstand brengen. Natuurpunt Oost-Brabant gaat in haar werkingsgebied de voortrekker zijn van deze campagne. Want ook dit is niet langer een 'ver van ons bed show'.

Foto Ingrid Beerens en Luc Vervoort

nt COUNTDOWN 2010 we de som of het verschil!

Welvaart en welzijn: met dank aan de natuur

Biodiversiteit is een verzamelnaam voor de verscheidenheid aan (micro)organismen, dieren, planten en hun samenhang met de leefgebieden in ecosystemen. Onze maatschappij en onze economie zijn volstrekt afhankelijk van goed functionerende ecosystemen. Het gaat daarbij om het massaal 'gratis en voor niets' voorhanden zijn en zelfregulerend produceren, vernieuwen en zuiveren van natuurlijke hulpstoffen als lucht, water, klimaat, bodem, energie, grondstoffen, chemische formules, genetisch materiaal... Zonder die 'geschenken van de aarde' is de menselijke maatschappij en elke economie onmogelijk.

Maar ecosystemen worden tegen een hoog tempo gesloopt op de wijze die onze vereniging in het verleden al zo vaak heeft aangeklaagd: vervuiling, verstoring, versnippering, verslindend ruimtegebruik... Dit verdwijnen gebeurt aan een tempo dat nooit hoger lag in de geschiedenis van de mens. Volgens het Millennium Ecosystem Assessment van de Verenigde naties gaan momenteel 70% van alle ecosystemen wereldwijd achteruit en sterven soorten zo'n 1000 keer sneller uit dan het gemiddelde in de prehistorie.

In 2003 bedroeg de benodigde oppervlakte land en zee die elke mens op aarde per jaar nodig heeft voor de productie en de regeneratie van natuurlijke hulpstoffen (ook wel 'ecologische voetafdruk' genoemd) gemiddeld 2,2 hectare per mens! Dit terwijl er maar 1,8 hectare per mens beschikbaar is. Met andere woorden: de aarde doet er ongeveer één jaar en drie maanden over om de natuurlijke rijkdommen te produceren die we met z'n allen in één jaar verbruiken. De gemiddelde Belg verbruikt zelfs 5,6 hectare per jaar. De echte realiteit achter onze huidige economie is dus dat we niet langer van de interest leven maar dat we het kapitaal van de aarde zelf aan het verbruiken zijn.

En de aarde en haar natuur is er niet alleen voor de 'basale' economie, ze levert ook de moeilijker meetbare – maar daarom niet minder belangrijke – baten als gezondheid, recreatie, educatie, verwondering, (culturele) inspiratie... Dus naast de zaken waar een mens van leeft, ook de genoegens waar een mens voor leeft! Het is om deze vaak miskende waarde van de natuur dat onze vereniging al jaren ijvert voor 'Natuur voor iedereen'.

De enorme achteruitgang van planten en dieren en hun ecosystemen zijn een grote bedreiging voor onze welvaart. Natuur en landschap zorgen ook mee voor ons welzijn: gezondheid, recreatie, educatie, inspiratie... Foto's Eric Malfait

Countdown 2010, wereldwijd en ook in Oost-Brabant

Tijdens de Wereldduurzaamheidstop in Johannesburg in 2002 werden er internationale afspraken gemaakt om het biodiversiteitsverlies voor 2010 significant te doen afnemen. Op Europees niveau werd op de top van Göteborg in 2001 door alle staatshoofden en regeringsleiders van de Unie erkend dat 'het behoud van de biodiversiteit van vitaal belang is voor de bescherming en de ontwikkeling van de natuur en voor ons eigen voortbestaan' en werd er afgesproken dat 'tegen 2010 de achteruitgang van de biodiversiteit in Europa tot stilstand moet worden gebracht'. De Unie sluit zich hiermee aan bij de internationale campagne 'Countdown 2010'. Dit is de eerste beschermingsdoelstelling met een dergelijke reikwijdte. Europa vraagt hiervoor aandacht en steun van alle lidstaten. Stappen die moeten worden genomen zijn onder andere het actief betrekken van de regionale en lokale besturen, de private sector en het sensibiliseren en betrekken van individuele burgers.

Globaal denken en lokaal handelen is één van de uitgangspunten van onze regionale vereniging en dus zal onze vereniging 'Countdown 2010' vertalen naar onze streek. Veel is al verloren en met sommige schade zullen we moeten leren leven. Maar andere zaken zijn nog te redden of te herstellen. En problemen kunnen misschien nieuwe inzichten of mogelijkheden opleveren. Met cynisch toekijken is nog nooit een probleem opgelost.

Maar de tijd van mooie woorden, problemen negeren, ontkennen of omdraaien, half-zachte en (gewild) dubbelzinnige voorstellen, steeds maar uitstellen... is – als het van onze vereniging afhangt – nu wel definitief voorbij!

Het milieu- en natuurbeleid in Vlaanderen verkeert in crisis. De open ruimte wordt steeds intensiever gebruikt en wordt verder vermest, vervuild, versnipperd en verstoord. Deze negatieve invloeden dringen ook ver in de meeste (te kleine) natuurgebieden binnen.

- 1 Vernippering door verkeerswegen eist zijn tol – aangereden torenvalk.**
- 2 Erosiewater met meststoffen dringt diep door in veel natuurgebieden.**
- 3 Eén van de laatste blauwgraslanden van de Demervallei werd in mei 2006 omgeploegd voor het aanleggen van een wildakker.**
- 4 Scherpe grenzen tussen intensieve fruitplantage en historisch loofbos – Krimmelbos te Glabbeek.**
- 5 Historisch loofbos wordt vertuind – Kleisebos te Tielt-Winge**
- 6 Graslanden worden omgezet tot akker, scherpe grenzen laten weinig ruimte voor soorten.**
- 7 Natuurlijk loofbos omgezet naar populierplantage – Kleisebos te Tielt-Winge**

Natuurbehoud op Vlaamse wijze?

Het natuur- en milieubeleid in Vlaanderen verkeert in crisis, op veel punten stellen we een volledige stilstand en een onverantwoorde achteruitgang vast. Politici verschuilen zich graag achter het excuus dat er onvoldoende draagvlak zou zijn voor natuur. Velen van hen laveren mee met machtige lobby's en economische drukingsgroepen die getraind zijn in het ontkennen of ridiculiseren van milieuproblemen. Maar electoraal hebben ze een punt. Zonder twijfel laten de meeste mensen hun stem niet afhangen van de – dikwijls abstracte – problemen van natuur en milieu. Maar dat wil niet zeggen dat mensen niet van politici verwachten dat ze goed voor het milieu zorgen, integendeel.

Natuur en biodiversiteit zijn wel degelijk belangrijk

Uit alle recente onderzoeken blijkt dat de grote meerderheid van de bevolking waarde hecht aan natuur. Een grootschalige bevraging van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap in 1999 geeft aan dat 94,5 % van de mensen natuur in het algemeen weet te waarderen, ruim 54% vindt natuur zelfs zeer belangrijk: natuur is noodzakelijk voor de gezondheid, als kader voor vrijetijdsbesteding of gewoon 'intrinsiek mooi'. Het bewaren

De meest bijzondere ecosystemen zijn ook in Oost-Brabant zeer zeldzaam geworden en dikwijls enkel nog te vinden in beheerde natuurgebieden. De natuur geeft overal steeds meer niet te negeren signalen. Moedige beslissingen en acties zijn nu nodig. Grotere beschermde natuurgebieden zijn levensnoodzakelijk en vragen een specifiek beheer. In de landbouwgebieden zijn de uitdagingen levensgroot: de verscheidenheid aan planten en dieren is er ondertussen gezakt onder het niveau van modaal woongebied.

8 *Onbemeste en niet vervuilde waters zijn bijna nergens meer te vinden.*

9 *Vochtige graslanden met een hoge natuurwaarde komen bijna uitsluitend nog voor in de beheerde natuurgebieden.*

10-11 *Spontane bossen met ongelijkjarige (loof)bomen, veel dood hout, open plekken met boszomen en geleidelijke overgangen van bos naar heide: veel boseigenaars zijn hier niet voor gewonnen.*

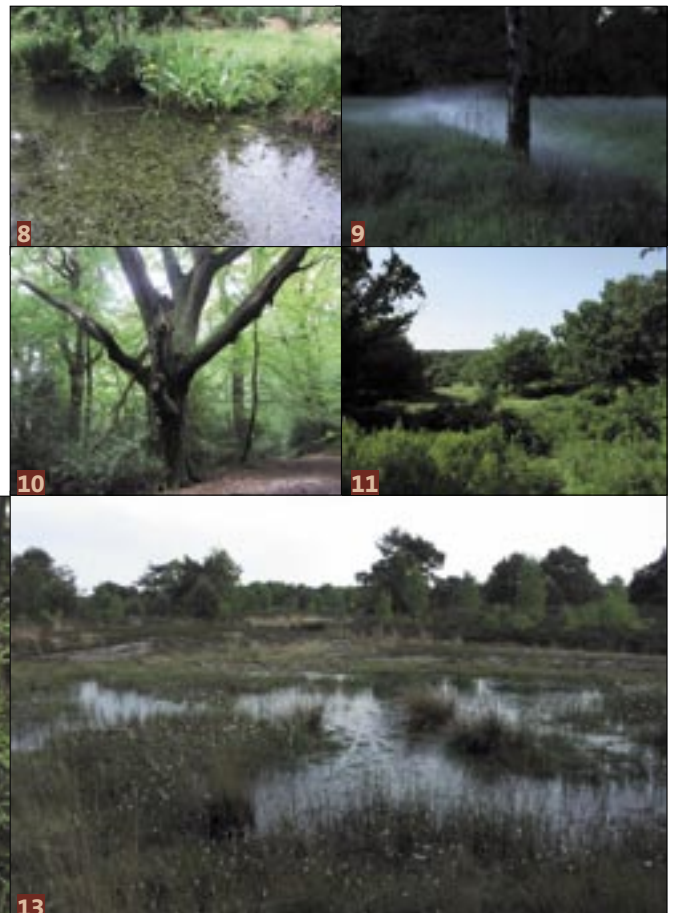
12 *Goed ontwikkelde moerasbossen herbergen een kostbare biodiversiteit en een enorme watervoorraad.*

13 *Voedselarme vennen en natte heide overleven in Vlaanderen enkel nog maar in beheerde natuurgebieden.*

■ *Veel natuurgebieden in privébezit worden afgesloten, ook voor de natuurliefhebber. Terwijl de behoeften aan groene openbare domeinen sterk toenemen bevrucht de Vlaamse overheid haar inspanningen op het vlak van de aankoop van natuurgebieden.*

van de diversiteit aan planten, dieren en landschappen staat voorop. Ruim 75 % is de mening toegedaan dat in Vlaanderen te weinig aandacht wordt besteed aan natuur. De krant 'Het Nieuwsblad' liet het grootste opinieonderzoek ooit in Vlaanderen uitvoeren naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2006. Politicoloog Carl Devos van de Universiteit Gent concludeert 'dat groen en leefkwaliteit helemaal bovenaan prijken op het prioriteitenlijstje van de Vlaming en dit in alle provincies, belangrijker zelfs dan de integratie van migranten of veiligheid, thema's waar zowat elke politieke partij op blijft hameren terwijl groene programma-punten vaak helemaal achteraan of niet (meer) op het partijprogramma voorkomen'. Dat bovendien het actief engagement voor natuur toeneemt merken we uit onze

gestadige ledengroei. Ook het Wereldnatuurfonds en Greenpeace gaan (terug) hard vooruit. In 2004 en 2005 bedroeg de netto-ledengroei van Natuurpunt 9%, in 2006 liep dit op tot 11% zodat de vereniging momenteel het recordaantal van 65.340 leden telt. In Oost-Brabant werd vorig jaar het 7000ste lid verwelkomd. Dit terwijl nagenoeg alle klassieke socio-culturele organisaties verlies lijden.

Het is hoog tijd dat politici wat meer afstand durven nemen van de lobby's die ruimte en natuur enkel zien als speculatief goed. Moedige beslissingen en acties zijn nu nodig, verder laten verloederen is geen optie.

Alarmsignalen uit het landschap

De toestand van de biodiversiteit is goed af te lezen in onze landschappen, het aantal soorten dieren en planten is een graadmeter. Niets zo typisch voor de lage landen als moerasen en vochtige biotopen. Het verlies – zowel in oppervlakte als samenstelling – gaat verder door. Enkel het reservatenbeleid heeft goede voorbeelden kunnen vrijwaren. In oppervlakte hebben bossen de laatste decennia relatief goed stand gehouden, de variatie aan habitats en de biologisch waardevolle inhoud is op veel plaatsen echter verder verdwenen. De overgang tussen bos en open gebied bestaat uit de 'boszoom', traditioneel één van de soortenrijkste plekken in een landschap. Vandaag zijn deze totaal verarmd, in het beste geval herleid tot wat bramen. Landbouwmeststoffen of aangerijkt erosiewater dringen tientallen meters het bos in terwijl ook de bosbouwer graag elk plekje benut weet voor de houtopbrengst.

Tot midden de twintigste eeuw vonden veel soorten uit de wilde natuur lange tijd een onderkomen in extensieve landbouwgebieden. Boeren moesten het doen met de grond zoals deze was, dus zonder kunstmest, pesticiden, drainage... Voor sommige soorten viel op een bepaald moment zelfs niet meer te achterhalen wat hun 'natuurlijk' habitat was geweest. Bekende voorbeelden zijn heidevelden en blauwgraslanden.

Veel soorten dieren en planten verdwenen afgelopen jaren nog uit onze streek. Planten sterven momenteel uit aan een tempo van 2 soorten per jaar, terwijl dit rond 1950 'maar' 1 soort per jaar was. Bovendien worden nu veel soorten 'gered' binnen de beheerde natuurgebieden, het verlies zou anders nog aanmerkelijk hoger liggen. Typische soorten en hun levensgemeenschappen die historisch met het landschap vergroeid waren houden op te bestaan of worden herleid tot hun banaalste vorm. Het gaat hier ook over vroeger algemene habitats en soorten.

- 1 Klapekster verdween afgelopen decennia uit zijn laatste broedgebieden van de Demer-, Dijle- en Getevallei. Foto Freek Verdonckt
- 2 Van de fraaie groep van parelmoervlinders (hier de 'zilveren maan') rest geen enkele soort meer in Oost-Brabant.
- 3 Stijve ogentroost was vroeger typisch voor paden in heide en lichte bossen.
- 4 Harlekijnorchis werd drie jaar geleden voor het laatst gezien in Oost-Brabant én Vlaanderen.
- 5 Kleine wolfsklauw verdween eind vorige eeuw door gebrek aan beheer uit de streek.
- 6 Ook de ruige anjer kleurt sinds enkele jaren niet langer meer de bermen en taluds in onze streek.

7

8

9

10

11

12

13

Vooral deze laatste behoorden tot de schatkamers van het landschap en namen grote oppervlakten van de Oost-Brabantse valleien in. Vandaag resten er enkel in reservaten nog een paar verarmde snippers, wellicht met een totale oppervlakte die veel kleiner is dan een voetbalveld...

Toestand van de wilde flora en fauna in Oost-Brabant

Slecht een klein deel van de diversiteit aan planten en dieren is goed gekend. In onze analyse beperken we ons tot een aantal goed herkenbare groepen die sinds lang gevolgd worden, met name planten, vogels en vlinders. Ze kunnen symbool staan voor het verloop van de biodiversiteit in Oost-Brabant.

Rijkdom aan wilde planten in Oost-Brabant

Van de oorspronkelijke 898 wilde plantensoorten (exoten en neofieten niet meegeteld) zijn sinds 1860 in Oost-Brabant 162 soorten (18%) verdwenen (rest 736) waarvan 186 soorten (24%) op zeer korte termijn dreigt te volgen en 73 soorten (10%) uitsluitend nog voorkomen in natuurreservaten. Samen met de reeks 'kwetsbare' soorten dreigt de Oost-Brabantse wilde flora zonder afdoend natuurbeleid tot minder dan de helft te worden herleid! Tijdens de afgelopen 10 jaar verdwenen 22 soorten van het toneel, waaronder echte 'klassiekers' van de Oost-Brabantse valleien en heuvels zoals ruige anjer, kleine wolfsklauw, Duits viltkruid, korensla, akkerboterbloem, klimopwaterranonkel en harlekijnorchis. Het tempo waarmee wilde plantensoorten in Oost-Brabant verdwijnen is de afgelopen 30 jaar versneld tot meer dan 2 soorten per jaar terwijl dit rond 1950 slechts 1 soort per jaar bedroeg. Tot de meest bedreigde wilde soorten (die zelfs niet in een reservaat konden worden beschermd) behoren oa. driedistel, heideanjer, grote bosaardbei, spits havikskruid, ruige weegbree, kraagroos, veldsalie en betonie.

Zonder het reservatenbeleid (en ten dele ook het wegbermbeheer) zou de achteruitgang van de flora nog veel zwaarder zijn uitvallen. Door herstel van habitats en effectief beheer konden afgelopen jaren zelfs een aantal verdwenen soorten terugkeren in onze natuurgebieden zoals ronde zegge, moeraswederik, waterlepelkje, bijenorchis, eironde

Zonder schroom kan gesteld worden dat het reservatenbeleid en het natuurbeheer momenteel de wilde flora en fauna voor een vrije val behoeden.

- 7** De kleine schorseneer (l) en het hondsviooltje (r) kleuren enkel nog secuur beheerde plekjes in een graslandreservaat.
- 8** Ook de wateraardbei zal binnen de kortste tijd enkel nog geschikte moerasjes vinden in de beheerde natuurgebieden.
- 9** De stippelvaren komt enkel voor in gevarieerde vochtige bosranden.
- 10** Het modern bosbeheer heeft de meeste vlindersoorten geen goed gedaan, zoals de kleine ijsvogelvlinder.
- 11** Driedistel houdt nog maar met enkele exemplaren stand op één groeiplaats.
- 12** Moerassprinkhanen zijn typisch voor onbemeste en niet intensief gebruikte graslanden in overstroombare valleien.
- 13** Het landschap verarmde ook enorm aan typische geluiden: het kenmerkend voorjaarsgeluid van de veldkrekkel is bijna volledig verstomd.

leeuwenbek, klein spiegelklokje, grondster, klein warkruid, ronde zonnedauw... Want sommige planten hebben gelukkig langlevende zaden die na herstel van het habitat terug kunnen ontkiemen, orchideeën bvb. kunnen met hun lichte zaden gemakkelijk komen binnenwaaien als de plaats terug geschikt is.

Rijkdom aan wilde dieren in Oost-Brabant

In de loop van de 20ste eeuw kwamen 125 soorten vogels tot broeden in Oost-Brabant (exoten niet meegerekend), 20 soorten (16%) zijn sindsdien geen broedvogel meer (rest 105), 30 soorten hiervan (29%) vertonen momenteel een sterke tot zeer sterke achteruitgang, 8 soorten (exoten niet meegeteld) hebben zich de laatste jaren (op)nieuw gevestigd. Afgelopen eeuw verdween er dus gemiddeld elke 5 jaar 1 broedvogelsoort uit de regio (oa. watersnip, ortolaan, nachtzwaluw, paapje, kuifleeuwerik, klapekster). Hierbij is ook rekening gehouden met 'natuurlijke areaalverschuivingen' van een aantal soorten, maar winst en verlies houden mekaar hier ongeveer in evenwicht. Voor vogels werden de negatieve cijfers gelukkig nog voor een deel terug opgekrikt door het vrij spectaculaire herstel van een aantal roofvogels (sperwer, havik, buizerd...) dankzij het bijgestelde pesticidengebruik en het verminderd afschieten. Een belangrijk herstel trad in die periode ook op voor een aantal visetende soorten en watervogels (blauwe reiger, dodaars, fuut, kuifeend...), te danken aan de waterzuivering, de creatie van bijkomende (recreatie)plassen en de verminderde vervolging aan viskwekerijen. Dat het mogelijk is zelfs zeer kwetsbare soorten (opnieuw) aan te trekken door een goed natuurbeheer werd bewezen door het herstel van het Vinnemeer te Zoutleeuw (oa. roerdomp, zomertaling, slobbeend, witwangstern, geoorde fuut).

Dagvlinders vormen een hard bewijs dat veel natuur er beroerd aan toe is: van de oorspronkelijk 55 'verzamelde' soorten zijn er 22 (40%) verdwenen (oa. alle parelmoervlinders, heivlinders, kormavvlinder, grote vos, rauwmantel), 7 soorten (of 21% van de resterende 33) zijn zeer bedreigd (oa. bruine vuurvlinder, kleine ijsvogelvlinder, bruine eikenpage), 4 hiervan komen enkel in reservaten voor.

Het is in het overdrukke en intensief bewerkte Vlaanderen ondenkbaar dat veel gevoelige soorten buiten goed beheerde natuurgebieden kunnen overleven. Ook andere ruimtegebruikers als landbouwers moeten dringend sensibiliseerd en ingeschakeld worden voor het vrijwaren van de biodiversiteit in het ganse landschap.

- 1-2** Het Torfbroek is het enige bewaard voorbeeld van een kalkmoeras met tal van soorten die enkel hier nog voorkomen zoals *parnassia* (1) en *grote muggenorchis* (2).
- 3-4-5-6** Trilvenen komen uitsluitend nog voor in beschermde kwelrijke valleien met soorten als *moerasviooltje* (4), *moeraswederik* (5) en *waterdrieblad* (6), detail uit overzicht trilveen.
- 7** Beheerde natuurgebieden vervullen ook een belangrijke rol als openbare ruimte. Wandelpaden in de Demerbroeken.
- 8** De bio-diversiteit kan geen gelijke tred meer houden met de moderne landbouw. Landschapselementen verdwijnen voortdurend. Foto Eric Malfait
- 9** De korenbloem, ooit een zeer algemene en typerende soort voor het natuurlijke agrarisch landschap staat op de meeste plaatsen op het punt te verdwijnen.

Tegelijk met het verdwijnen van de bekende dieren en planten doet er zich een invasie voor van doorwinterde cultuurvolgers die zich overal verspreiden in het voetspoor van de vermessing, vervuiling, verharding, verdroging... en recent ook opwarming. Niet alleen hier, maar op vele plaatsen in de wereld tegelijk. Alles gaat op mekaar lijken, ook voor de natuur vindt er in de voetsporen van de mens een 'globalisering' op grote schaal plaats. Ook dit is een belangrijke oorzaak van het verdwijnen van soorten en hun ecosystemen, samen met de diensten die ze aan de mens (kunnen) bewijzen.

Alarmsignalen niet gezien noch gehoord

Het is intriëst dat Vlaanderen als één van de rijkste regio's ter wereld zo weinig moeite en middelen veilt voor duurzame ontwikkeling en natuur. Wie zei ook al weer dat er geen ecologisch paradijs kan zijn op een economisch kerkhof?

Naast de – te schaarse – initiatieven van de overheid zijn het vooral de honderden vrijwilligers van oa. onze vereniging, die zich weekend in, weekend uit, belangeloos voor de diversiteit in hun omgeving, het landschap en de natuur inzetten. Maar via de meestal zeer versnipperde reservaten blijft het moeilijk om een belangrijke kentering teweeg te brengen. Het is absoluut noodzakelijk dat het beleid een tandje bij steekt voor de vorming en het beheer van grotere gebieden.

Maar het behoud en herstel van landschappen en biodiversiteit is ook een opdracht voor alle ruimtegebruikers en de verantwoordelijkheid kan niet louter op natuureilandjes en in de handen van vrijwilligers worden gelegd. Dat is trouwens onmogelijk. Ecosystemen en biodiversiteit hebben volledige landschappen nodig. Zeker aan grote ruimtegebruikers (oa. land- en bosbouw, waterbeheer, lokale besturen) moeten concrete doelen gesteld worden met kwaliteitsvereisten en echte engagementen naar habitats, soorten en processen. Hier ligt een belangrijke opdracht voor de Regionale Landschappen die alle ruimtegebruikers trachten te verenigen.

Dat de aantrekkelijkheid van vele landelijke gemeenten voor inwoners en bezoekers dikwijls te maken heeft met het groene karakter ervan, ontgaat veel lokale bestuurders blijkbaar. Het zijn dikwijls vrijwilligers die zich naar best vermogen voor de diversiteit in hun omgeving, het landschap en de natuur inzetten.

10 In beheerde natuurgebieden worden natuurliefhebbers welkom geheten.

11-12-13 Een bekend succesverhaal in de beheerde natuurgebieden zijn de graslandpaddestoelen zoals ruige aardtong (11), vuurzwammetjes (12) en heideknotszwam (13).

14-15 Door mensen te betrekken in het uitstippelen en het op de voet laten volgen van het beheer worden goede resultaten geboekt, zowel voor de biodiversiteit als voor het maatschappelijk draagvlak.

16-17 Het tonen en laten beleven van de resultaten van natuurbeheer leidt tot een dieper inzicht.

18-19 Voorbeelden van spectaculair herstelde natuurwaarden in Oost-Brabant zijn bvb. de moerassen in het Natuurpuntgebied de Demerbroeken te Scherpenheuvel-Zichem (18) en het meer in het provinciaal domein het Vinne te Zoutleeuw (19).

20 Het herstel van het Vinne bracht de witwangstern opnieuw als broedvogel naar Vlaanderen. Foto Frek Verdonck

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Jaartheme Natuurpunt Oost-Brabant

Alle afdelingen van Natuurpunt Oost-Brabant zijn tijdens de Algemene Vergadering te Bertem op 10 februari opgeroepen om vanaf nu aandacht te geven aan de internationale actie 'Countdown 2010'. Onze vereniging zal in dat kader een 'charter van de biodiversiteit in Oost-Brabant' samenstellen. Elke voorgestelde actie moet gepaard gaan met meetbare doelen en zichtbare resultaten.

Gemeentebesturen zullen één voor één benaderd worden met de vraag het 'Charter voor de biodiversiteit in Oost-Brabant' te ondertekenen tijdens één van de etappes van de 'Walk for Nature' in 2007. We hopen trouwens in het najaar de campagne 'Countdown 2010' over te dragen aan het provinciebestuur zodat samen én met nog meer kracht het verlies van biodiversiteit een halt kan worden toegeroepen. Van de Europese centrumprovincie mag niet minder worden verwacht.

Met de Walk for Nature wil Natuurpunt Oost-Brabant opnieuw de biodiversiteit in de natuurgebieden in het licht stellen en iedereen tonen dat er wel degelijk mooie resultaten geboekt worden en dat er nog meer kansen voor het grijpen liggen.

Foto's: Ingrid Beerens en Luc Vervoort, tenzij anders vermeld.

Walk for Nature 2007: Wandel en fiets mee voor méér biodiversiteit Koebos (Pellenberg) 22 april 2007

Sinds 2005 organiseert Natuurpunt Oost-Brabant de 'Walk For Nature', een concept dat ondertussen duizenden mensen gemobiliseerd heeft. Het staat voor kwaliteitsvolle, grote publieksactiviteiten waarop we regionaal ons maatschappelijk project tonen. Natuurpunt Oost-Brabant werkt vanuit de visie dat natuur en landschap een kans zijn voor een hele regio. Een gevarieerd en kleurrijk landschap met daarin verweven de natuurelementen en natuurgebieden geven de streek een identiteit. Ze zijn niet alleen belangrijk voor de biodiversiteit maar ook als een cultuurhistorisch gegeven. We proberen mensen kansen te geven om zelf mee te werken aan de uitbouw van duurzame natuur, en om van de natuur en het landschap te genieten.

De Walks staan dit jaar specifiek in het teken van 'Countdown 2010', de internationale campagne ter ondersteuning van de doelstelling van de Europese Unie om het verlies aan biodiversiteit tot stilstand te brengen. Natuurpunt Oost-Brabant zal de gemeenten en het provinciebestuur een charter ter ondertekening voorleggen om samen – krachtig en concreet – te werken aan deze doelstelling.

Zondag 22 APRIL: KOEBOS EN VALLEI VAN DE MOLENBEEK TE PELLENBERG

Waar? Trefpunt: sportzaal van de gemeentelijke basisschool op het Kerkplein te Pellenberg (Lubbeek). Vlot bereikbaar met openbaar vervoer vanuit Leuven en Tienen.

Wanneer?

- 8u00: **Vroege vogelwandelingen** (aansluitend ontbijt mogelijk)
- 10u30: Voorstelling van het **charter van de biodiversiteit** in Oost-Brabant met plechtige ondertekening
- Vanaf 13u30: Start gezinsvriendelijke wandel- en fietstochten (starten kan tot 15u30).

Wat? Individueel of in gezinsverband **wandelen** via verschillende uitgestippelde circuits. Speciaal parcours voor de jeugd. Om 16u00 is er **poppenkast** voor de kleinsten.

Voor beide walks...

Deelnameprijs: leden van Natuurpunt en partnerorganisaties: € 1/persoon of € 2/gezin.

Niet-leden: € 3/persoon of € 6/gezin. Ten voordele van het reservatenfonds.

Bewegwijzering: vanaf invalswegen

In samenwerking met: Provincie Vlaams-Brabant, Vogelwerkgroep Oost-Brabant, Regionaal Landschap Noord-Hageland, Regionaal Landschap Dijleland, Gezinsbond, Vakantiegenoegens, diverse wandelverenigingen en lokale socio-culturele organisaties.

Meer info: www.natuurpunt.be/oost-brabant of secretariaat Oost-Brabant, 016 25 25 19

Onderweg zijn er diverse landschapsposten en infopunten met animatie. Doorlopend dranken en hapjes.

Thema: Countdown 2010: concrete acties en resultaten met het 'charter van de biodiversiteit in Oost-Brabant'!

Dit jaar organiseert Natuurpunt Oost-Brabant daarbuiten nog één grote activiteit onder de noemer

Walk for Nature:

3 JUNI: HAGELANDSE VALLEI TE HOLSBEEK

Waar: Trefpunt: Voetbalkantine van VK Holsbeek, Verhaegenstraat te Holsbeek

Thema: Countdown 2010: noodzaak van grote natuurgebieden voor fauna, flora en mensen!